The main tower, is a typical product of Khmer architecture, built with bricks and laterite. It may have been constructed in the same period as Prang Si Thep and Prang Song Phi Nong. This sanctuary has, however, been subject to modifications on occasions throughout its history. According to archaeological evidence, this monument was constructed around the 11th century A.D.

เขาถมอรัตน์

เขาถมอรัตน์เป็นภูเขาขนาดใหญ่บนที่ราบ ห่างจากเมืองโบราณศรีเทพไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ภายในถ้ำบนเขาแห่งนี้มีภาพสลักนูนต่ำบนผนังถ้ำเกี่ยวเนื่องในพุทธศาสนามหายาน เป็นภาพพระพุทธรูปยืนปางแสดงธรรมบนฐานดอกบัว พระโพธิสัตว์สี่กร สถูป และธรรมจักร ลักษณะของศิลปะทวารวดีกำหนดอายุสมัยราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ ปัจจุบันเศียรและพระหัตถ์ของประติมากรรมเหล่านี้ ถูกสกัดทำลายไปแต่ต่อมานำกลับคืนมาได้และได้นำมาจัดแสดงไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

Tamorat Cave

Tamorat Cave is to be found near the summit of a large mountain situated on the west of Si Thep town. A cave in the mountain contains a number of Mahayana Buddhist stone carvings, including Buddha images, Bodhisattva, stupa, and Dharmachakra. Most of these statues are characteristic of Dvaravati art style of the 9th century A.D. Heads of the Buddha images were once looted, but they have been returned and are now housed at the National Museum in Bangkok.

การบริการ

- วิทยากรนำชมอุทยานฯ ในกรณีที่แจ้งความจำนงล่วงหน้าและเข้าชมเป็นหมู่คณะ
- รถรางนำเที่ยวชมรอบเมืองและสถานที่สำคัญ
- นิทรรศการพิเศษและบรรยายทางวิชาการ
- จำหน่ายหนังสือ โปสการ์ด และของที่ระลึก

ค่าธรรมเนียมเข้าชม

- ชาวไทย ๒๐ บาท
- ชาวต่างชาติ ๑๐๐ บาท

Admission Fee

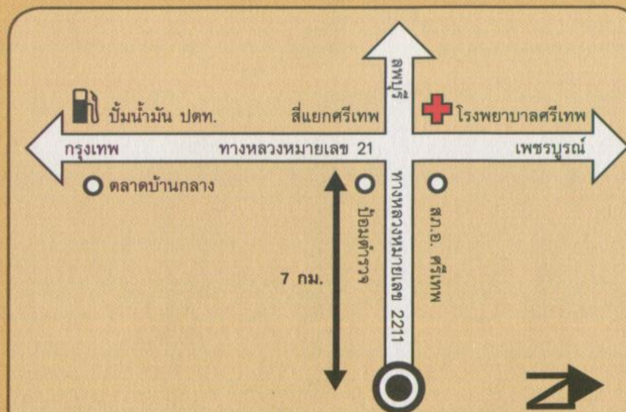
100 Baht

เวลาทำการ

เปิดบริการทุกวันระหว่าง ๘.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.

Office Hours

Open Daily 08.00 a.m. – 04.30 p.m.

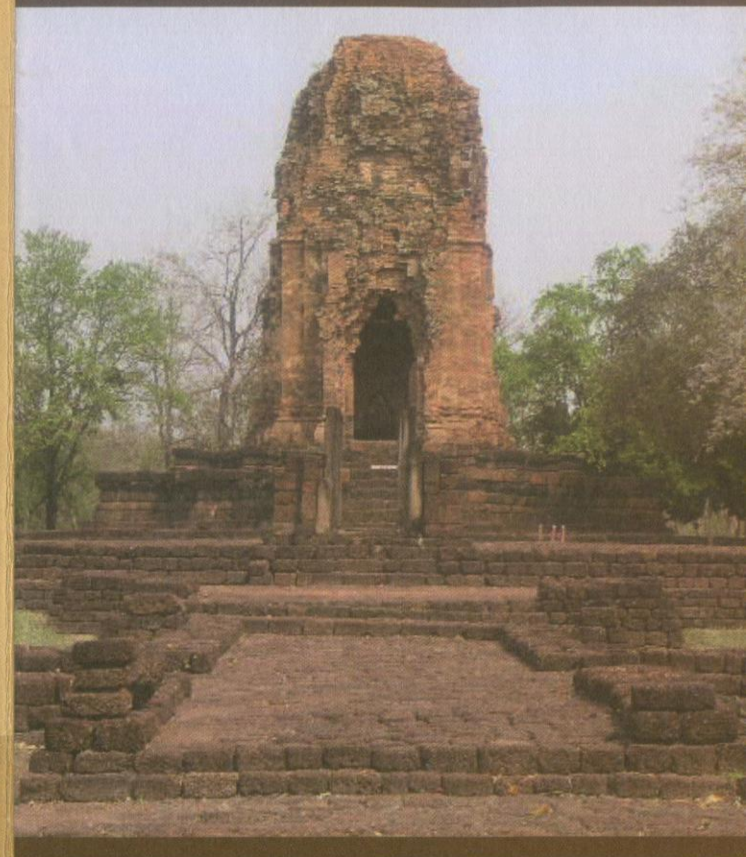
อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ
อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๗๐
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐ – ๕๖๙๒ – ๑๓๒๒ / ๐ – ๕๖๙๒ – ๑๓๑๗ (สำนักงาน)
ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ๐ – ๕๖๙๒ – ๑๓๕๔

Si Thep Historical Park
Si Thep , Phetchabun Thailand 67170
Tel. / Fax. : (6656) 921 – 322 / (6656) 921 – 317
Tourist information center (6656) 921 – 354
www.finearts.go.th

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

จังหวัดเพชรบูรณ์

Si Thep Historical Park

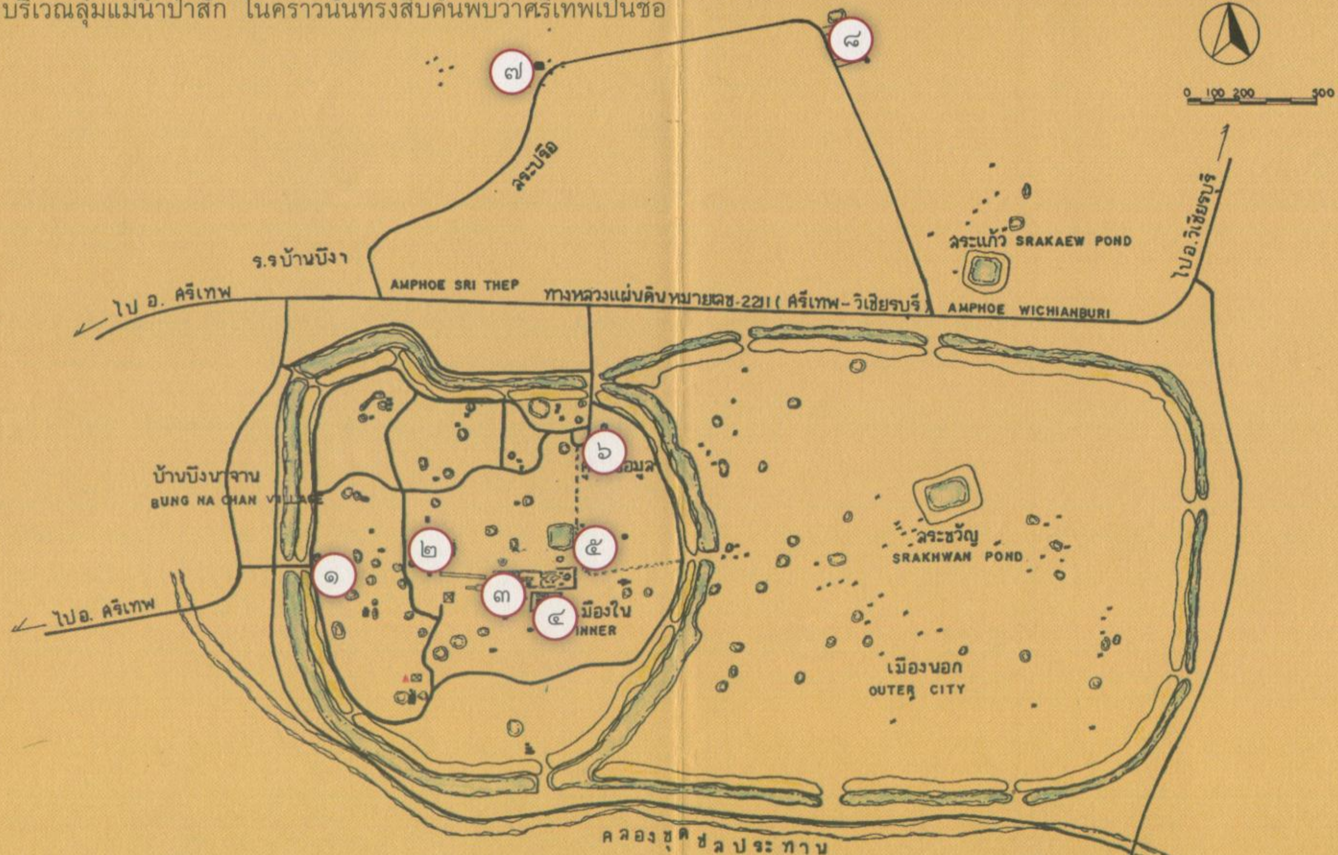
Phetchabun Province, Thailand

สำนักศิลปากรที่ ๔ ลพบุรี
กรมศิลปากร
กระทรวงวัฒนธรรม

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

Si Thep Historical Park Phetchabun Province Thailand

ชื่อเมืองศรีเทพ ปรากฏขึ้นครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๔๔๗ ในคราวที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพเสด็จตรวจราชการมณฑลเพชรบูรณ์ สืบเนื่องจากทรงค้นพบชื่อนี้ในทำเนียบเก่า บอกรายชื่อหัวเมืองและในสมุดดำซึ่งเป็นต้นร่างกะระยะทางให้คนไปแจ้งข่าวการสิ้นรัชกาลที่ ๒ ตามหัวเมืองต่างๆ มีเส้นทางหนึ่งไปทางเมืองสระบุรี เมืองชัยบาดาล เมืองศรีเทพ และเมืองเพชรบูรณ์ จึงทรงตั้งสมมติฐานว่า เมืองศรีเทพคงอยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำป่าสัก ในคราวนั้นทรงสืบค้นพบว่าศรีเทพเป็นชื่อเดิมของเมืองวิเชียรบุรี ซึ่งเพิ่งจะมาเปลี่ยนชื่อในสมัยรัชกาลที่ ๓ ทรงสันนิษฐานว่าชื่อเมืองศรีเทพที่วิเชียรบุรีคงมีต้นเค้าที่มาจากเมืองโบราณที่อยู่ทางใต้ลงมาราว ๓๐ กิโลเมตร ซึ่งทรงสำรวจพบโบราณวัตถุ โบราณสถานต่างๆ มากมาย จึงทรงเรียกเมืองโบราณแห่งนี้ว่าเมืองศรีเทพ นับได้ว่าสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงเรียกชื่อเมืองนี้ว่า เมืองศรีเทพ เป็นพระองค์แรกและได้ใช้ชื่อนี้มาจนปัจจุบัน

๑ ศาลเจ้าพ่อศรีเทพ ๒ หลุมขุดค้นทางโบราณคดี ๓ ปรางค์สองพี่น้อง ๔ เขาคลังใน
๕ ปรางค์ศรีเทพ ๖ ศูนย์ข้อมูล ๗ เขาคลังนอก ๘ ปรางค์ฤาษี

เมืองศรีเทพ

มีคูน้ำคันดินเป็นกำแพงเมืองล้อมรอบ พื้นที่ ๒,๘๘๙ ไร่ เมืองในมีเนื้อที่ประมาณ ๑,๓๐๐ ไร่ ลักษณะเป็นรูปเกือบกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร มีช่องประตูเมือง ๖ ช่องทาง พื้นที่ภายในเป็นที่ราบลอนลูกคลื่น มีโบราณสถานราว ๔๐ แห่ง มีสระน้ำและหนองน้ำกระจายอยู่ทั่วไป เมืองนอกมีเนื้อที่ประมาณ ๑,๕๘๙ ไร่ ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าต่อออกไปทางด้านทิศตะวันออกของเมืองใน พื้นที่เป็นที่ราบ มีช่องประตูเมือง ๖ ช่องทาง มีสระน้ำอยู่ทั่วไปและมีโบราณสถานราว ๕๔ แห่ง นอกเมืองโบราณมีโบราณสถานอยู่ทั่วไปราว ๕๐ แห่ง

Si Thep Historic Town

The ancient town of Si Thep is located in Phetchabun Province in the Pa Sak River Basin. It is about 240 kilometers north of Bangkok along Highway 21.

The town consists two connected parts, the total area is about 4.7 square kilometers. The inner town is surrounded by walls and moats which form almost concentric circles which give the inner town a diameter of about 1.5 kilometers. Ponds are found through out the rolling plain of the town. The outer town is in the shape of rectangle with rounded corners. Walls and moats surround the outer town which contains the ruins of monuments, most of which have been damaged by looting.

หลุมขุดค้นทางโบราณคดี

การขุดค้นทางโบราณคดีบริเวณเนินดินขนาดใหญ่ภายในเมืองเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๑ พบหลักฐานสำคัญที่ชี้ให้เห็นร่องรอยของชุมชนดั้งเดิมในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ คือ โครงกระดูกมนุษย์

และของใช้ที่อยู่ในระดับความลึกประมาณ ๔ เมตร จากผิวดิน กำหนดอายุได้ราว ๒,๐๐๐ ปีมาแล้ว และโครงกระดูกช้างโบราณในสมัยหลังลงมา การขุดพบโครงกระดูกมนุษย์และของใช้ครั้งนี้ เป็นหลักฐานสำคัญที่ยืนยันการตั้งถิ่นฐานของชุมชนในระยะแรกเริ่มที่เมืองศรีเทพก่อนที่จะพัฒนาขึ้นมาเป็นสังคมเมืองที่รับอารยธรรมทวารดีและเขมรโบราณในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๘ จนกระทั่งเมืองถูกทิ้งร้างไปราวก่อนหรือต้นสมัยสุโขทัย

ปัจจุบันหลุมขุดค้นดังกล่าวยังเปิดแสดงให้ได้ชมลักษณะของการค้นพบหลักฐานตามลำดับยุคสมัย ภายใต้อาคารหลุมขุดค้นทางโบราณคดีซึ่งตั้งอยู่ในเมือง

Archaeological Excavation Site

This mound was excavated in 1988 to a depth of 4 meters. Five skeletons were found in the last stratum, one of which is complete. This complete female skeleton was found lying on her back with her head turned toward the north. She is wearing a carnelian necklace around her neck and a bronze bangle around her left elbow and her left hand holds an iron tool. A number of earthen beads were found scattered in the vicinity. The evidence unearthed suggests that this area was already occupied by a number of people prior to the rise of SI THEP as a complex community. Next to this pit in the upper habitation stratum, an elephant skeleton was found lying on its left side with its head also turned toward the north.

เขาคลังใน

เป็นศาสนสถานประเภทวัดในพุทธศาสนา มีกำแพงศิลาแลงล้อมรอบ ชื่อโบราณสถานมีที่มาจากความเชื่อของคนในท้องถิ่นที่เชื่อว่าเป็นคลังที่เก็บสิ่งของมีค่า หรือคลังอาวุธในสมัยโบราณ

อาคารประธานเป็นอาคารในศิลปะแบบทวารวดี เช่นเดียวกันกับโบราณสถานที่วัดโขลง เมืองคูบัว จังหวัดราชบุรี แผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ส่วนที่เหลืออยู่ทั้งหมดคือส่วนฐานก่อด้วยศิลาแลงฉาบปูน ภายในก่อทึบตัน ที่ส่วนล่างของฐานยังเหลือภาพปูนปั้นประดับเป็นลายก้านขด รูปสัตว์ และคนแคระแบก กำหนดอายุได้ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ ด้านหน้ามีบันไดทางขึ้นสู่ชั้นบนซึ่งยังเหลือปูนฉาบเป็นลานกว้าง มีร่องรอยว่าเดิมอาจมีสถูปประดิษฐานอยู่ทางทิศตะวันตก และวิหารขนาดเล็กอยู่ด้านหน้า แต่ปัจจุบันพังทลายไปเกือบจะไม่เหลือร่องรอย ภายในบริเวณวัดยังมีเจดีย์ราย วิหาร และอาคารขนาดเล็กหลายแห่ง

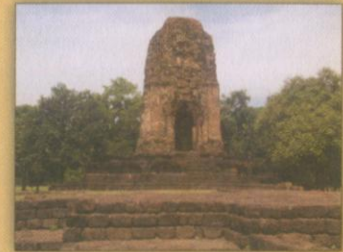
Khao Klang Nai Monument

This laterite monument is rectangular in shape and faces east. It is about 28.40 meters wide, 44.30 meters long, 12.00 meters high and was covered with mortar which was then decorated with stucco motifs. There might have been another structure built on top of it, but said structure has effectively crumbled and disappeared.

The styles of architecture and decoration suggest that Khao Khlang Nai Monument was constructed under the influence of Dvaravati Buddhism. This monument revealed fine stucco motifs which are similar to those found at Khu Buo ancient town in Ratchaburi , Wat Nakhon Kosa in Lopburi, and the ancient town of Nakhorn Pathom.

ปรางค์ศรีเทพ

เป็นศาสนสถานในศาสนาฮินดู ปราสาทประธานเป็นแบบศิลปะเขมร ส่วนบนก่อด้วยอิฐ ฐานเป็นศิลาแลงฉาบปูน ตั้งอยู่บนลานดินที่ก่อรอบด้วยศิลาแลง เป็นฐานสี่เหลี่ยมยกพื้นสูง หันหน้าไปทางทิศตะวันตก สองข้างลานด้านหน้ามีบรรณาลัย ๒ หลัง เป็นที่เก็บคัมภีร์ทางศาสนา ปัจจุบันเหลือเพียงฐาน มีทางเดินรูปกากบาทเรียกว่าสะพานนาคเชื่อมต่อระหว่างโคปุระหรือประตูทางเข้าด้านหน้ากับพื้นที่ส่วนล่างซึ่งมีทางเดินศิลาแลง และฐานอาคารประกอบพิธีกรรมอีกหลายแห่ง

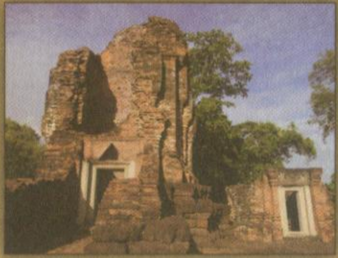
จากการขุดค้นโบราณสถาน พบทวารบาลหินทรายสมัยบายน และชิ้นส่วนทับหลัง กำหนดอายุได้ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๗ นอกจากนี้ยังพบชิ้นส่วนกลีบขนุนที่ยังสลักไม่แล้วเสร็จ จึงสันนิษฐานว่าโบราณสถานแห่งนี้คงสร้างขึ้นเพื่อเป็นเทวาลัยในศาสนาฮินดู ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๗ และได้รับการซ่อมแปลงเป็นศาสนสถานในพุทธศาสนามหายานตามความนิยมในช่วงสมัยบายนของเขมรในต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๘ แต่ยังไม่แล้วเสร็จ

Prang Si Thep Monument

This monument is square in shape and was built of brick with a laterite base. Its lotus-shaped top, carved

from sandstone, has fallen off. The Khmers' association with Hinduism is reflected in the stylistic decoration of two lintels found here which also indicates that the monument was constructed around the 11th – 12th centuries A.D. (during the late Bapuan to early Angkor Wat period).

ปรางค์สองพี่น้อง

เป็นศาสนสถานในศาสนาฮินดู ปราสาทประธานเป็นแบบศิลปะเขมร ก่อด้วยอิฐ ฐานเป็นศิลาแลง ฉาบปูนทั้งองค์ หันหน้าไปทางทิศตะวันตก มีปราสาทหลังเล็กซึ่งสร้างเพิ่มเติมขึ้นในภายหลังตั้งอยู่บนฐานเดียวกัน จึงเป็นที่มาของชื่อโบราณสถาน บริเวณด้านหน้าปราสาทมีทางเดินและอาคารประกอบพิธีกรรมต่างๆก่อด้วยศิลาแลงหลายหลัง ด้านหน้าสุดมีทางเดินรูปกากบาท และจากการขุดค้นโบราณสถานได้พบประติมากรรมรูปสุริยเทพ หรือพระอาทิตย์ ที่บริเวณทางเดินด้านหน้านี้

จากการขุดค้นโบราณสถานพบทับหลังจำหลักรูป "อุมามเหศวร" ซึ่งปัจจุบันติดตั้งอยู่ที่ปราสาทหลังเล็ก มีลักษณะศิลปะแบบบาปวน - นครวัด ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๗ และรูปเคารพได้แก่ โคนนทิ ฐานโยนิ และ ศิวลึงค์ ถูกฝังไว้ในระดับใต้ฐานอาคาร จึงสันนิษฐานว่า แต่เดิมโบราณสถานแห่งนี้คงจะสร้างขึ้นเพื่อเป็นเทวาลัยในศาสนาฮินดู ลัทธิไศวนิกาย ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๗ ต่อมาอาจเปลี่ยนแปลงเป็นศาสนสถานในศาสนาพุทธมหายาน เช่นเดียวกับปรางค์ศรีเทพในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘ จึงได้มีการฝังรูปเคารพในศาสนาเดิมไว้ใต้ฐานอาคาร

Prang Song Phi Nong Monument

This monument consists of two brick Prangs, a main and a small Prang situated next to each other on the same base. At the entrance of the main Prang is a stone slab indicating that material from another monument was later used in the construction of this one. The small Prang has almost entirely disintegrated. Lintel decoration found here reflects the influence of Khmer art during the 11th - 12th centuries A.D.

เขาคลังนอก

เขาคลังนอก เป็นศาสนสถานขนาดใหญ่เนื่องในวัฒนธรรมทวารวดี ตั้งอยู่นอกเมือง ห่างออกไปราว ๒ กิโลเมตร สันนิษฐานว่ามีลักษณะเป็นมหาสถูป มีฐานขนาดใหญ่ทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ก่อด้วยศิลาแลงที่ยังคงสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ ประดับตกแต่งฐานด้วยอาคารจำลองขนาดต่างๆอยู่โดยรอบ ภายในทึบตัน มีบันไดทางขึ้นทั้ง ๔ ด้าน มีสถูปก่อด้วยอิฐตั้งอยู่ด้านบนล้อมรอบด้วยกำแพงแก้วและซุ้มประตู สันนิษฐานว่าน่าจะมีอายุร่วมสมัยกับโบราณสถานเขาคลังในที่ตั้งอยู่ภายในเมือง คือ ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๔ ถือได้ว่าเขาคลังนอกเป็นศาสนสถานที่มีขนาดใหญ่และสมบูรณ์มากที่สุดในศาสนสถานที่ร่วมสมัยเดียวกัน

Khao Klang Nok Monument

Khao Klang Nok is situated on Ban Sra Prue, approximately 2 kilometers further north of Si Thep ancient town . At present, it is a large laterite base, measuring about 64 meters in width and length , and 20 meters in height, on the laterite base is a brick stupa. In the middle of the structure is a looter' s pit. The style of architecture and decoration suggest that Khao Klang Nok Monument was constructed under the influence of Dvaravati Buddhism. This monument was constructed around the 8th - 9th century A.D.

ปรางค์ฤาษี

ปรางค์ฤาษีตั้งอยู่ในบริเวณวัดป่าสระแก้ว นอกเมืองศรีเทพโดยห่างออกมาทางทิศเหนือราว ๒ กิโลเมตร โบราณสถานกลุ่มนี้เป็นเทวาลัยในศาสนาฮินดู มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบเขมรโบราณ หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ประกอบด้วย ปราสาทประธานก่อด้วยอิฐไม่สอปูนตั้งอยู่บนฐานศิลาแลง ปราสาทองค์รองซึ่งพังทลายเหลือแต่ส่วนฐาน และมีอาคารขนาดเล็กอื่นๆ ในบริเวณเดียวกัน โบราณสถานกลุ่มนี้ล้อมรอบด้วยแนวกำแพงก่อด้วยศิลาแลง พบโบราณวัตถุเนื่องในศาสนาฮินดู ได้แก่ ศิวลึงค์ ฐานประติมากรรม และชิ้นส่วนโคนนทิ

จากการศึกษาทางโบราณคดีพบว่าโบราณสถานกลุ่มนี้น่าจะมีอายุร่วมสมัยกับโบราณสถานปรางค์ศรีเทพและปรางค์สองพี่น้อง ที่ตั้งอยู่ภายในเมืองโบราณศรีเทพ ซึ่งมีอายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖

Prang Ruesi Monument

Prang Ruesi is a Khmer tower located at Wat Pa Sra Khwae temple, approximately 2 kilometers from Si Thep town to the north. This group of monuments consisted of a main Khmer tower (Prang Ruesi), a minor tower (which has been completely destroyed) and other buildings.